

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 8182
Ημερομ. Κατάθεσης: 25/8/2025

ΠΑΣΟΚ – ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αθήνα, 25/08/2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Τον Υπουργό Εσωτερικών κ. Θ. Λιβάνιο

Θέμα: Υποχρέωση προκήρυξης αναπληρωματικών εκλογών για την πλήρωση των τριών κενωθεισών βουλευτικών εδρών

Κύριε Υπουργέ,

Όπως καλά γνωρίζετε, σε συνέχεια των αποφάσεων υπ' αριθμ. 9/2025 και 10/2025 του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (ΑΕΔ), οι οποίες αφορούν την υπόθεση του κόμματος «Σπαρτιάτες», ακυρώθηκε η εκλογή τριών βουλευτών στις εκλογικές περιφέρειες Β' Πειραιώς, Β' Θεσσαλονίκης και Νοτίου Τομέα Αθηνών. Οι αποφάσεις αυτές είχαν ως συνέπεια την αυτοδίκαιη έκπτωση των εν λόγω προσώπων από το βουλευτικό αξίωμα και τη δημιουργία αντίστοιχων κενών εδρών.

Παρότι στο σκεπτικό των εν λόγω αποφάσεων αναφέρεται ότι οι έδρες αυτές «παραμένουν κενές», η κρίση αυτή δεν συνιστά δεσμευτική νομική διάγνωση ως προς τη διαδικασία πλήρωσης των εδρών. Το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 100 παρ. 1α του Συντάγματος, έχει αρμοδιότητα να εκδικάζει ενστάσεις κατά το άρθρο 58 του Συντάγματος, δηλαδή να κρίνει επί της εγκυρότητας της εκλογής και της έκπτωσης βουλευτών λόγω εκλογικών παραβάσεων ή έλλειψης νομίμων προσόντων. Η όποια παρεμπίπτουσα κρίση σχετικά με την πλήρωση των εδρών δεν παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα για την εκτελεστική ή νομοθετική εξουσία, πολλώ δε μάλλον όταν υπάρχει ρητή και ειδική συνταγματική επιταγή.

Επιπλέον, η Βουλή δεν επιτρέπεται να λειτουργεί με ελλιπή νόμιμη συγκρότηση, δηλαδή με λιγότερους από τριακόσιους βουλευτές, εκτός εάν βρισκόμαστε στο τελευταίο έτος της

τετραετούς κοινοβουλευτικής περιόδου και οι κενές βουλευτικές έδρες δεν είναι περισσότερες από εξήντα (άρθρο 53 παρ. 2 Συντ).

Ειδικότερα, το άρθρο 53 παρ. 2 του Συντάγματος ορίζει ότι:

«Βουλευτική έδρα που κενώθηκε μέσα στο τελευταίο έτος της περιόδου δεν συμπληρώνεται με αναπληρωματική εκλογή [...] εφόσον οι κενές έδρες δεν είναι περισσότερες από το ένα πέμπτο του όλου αριθμού των βουλευτών».

Η εν λόγω διάταξη προβλέπει εξαίρεση από την υποχρεωτική πλήρωση κενών εδρών μόνον υπό τις εξής σωρευτικές προϋποθέσεις:

1. Να βρισκόμαστε εντός του τελευταίου έτους της βουλευτικής περιόδου· και
2. Οι κενές έδρες να μην υπερβαίνουν το 1/5 του συνόλου (δηλαδή τις 60 έδρες).

Η παρούσα Βουλή δεν βρίσκεται στο τελευταίο έτος της συνταγματικά προβλεπόμενης τετραετούς θητείας της και οι κενές έδρες υπόκεινται στην υποχρεωτική αναπλήρωση. Συνεπώς, η Κυβέρνηση δεν έχει διακριτική ευχέρεια, αλλά συνταγματική υποχρέωση να προβεί άμεσα στη προκήρυξη αναπληρωματικών εκλογών για την πλήρωση των ανωτέρω εδρών.

Η μη προκήρυξη των εκλογών αυτών δημιουργεί πρόβλημα θεσμικής αντιπροσώπευσης στις εν λόγω τρεις εκλογικές περιφέρειες, καθώς οι Έλληνες πολίτες των εν λόγω περιφερειών τυγχάνουν υπό-εκπροσώπησης στην ελληνική Βουλή.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Αναγνωρίζει η Κυβέρνηση ότι, υπό το φως των αποφάσεων 9/2025 και 10/2025 του ΑΕΔ, η μόνη συνταγματικά επιτρεπτή λύση για την πλήρωση των τριών κενωθείσων εδρών είναι η άμεση προκήρυξη αναπληρωματικών εκλογών στις οικείες εκλογικές περιφέρειες;
2. Για ποιο λόγο δεν έχει μέχρι σήμερα εκδοθεί το σχετικό προεδρικό διάταγμα προκήρυξης των αναπληρωματικών εκλογών;
3. Πότε προτίθεται η Κυβέρνηση να προβεί στις αναγκαίες θεσμικές ενέργειες, ιδίως στην έκδοση του απαιτούμενου προεδρικού διατάγματος, για τη διενέργεια των προβλεπόμενων από το Σύνταγμα αναπληρωματικών εκλογών στις εκλογικές περιφέρειες Β' Πειραιώς, Β' Θεσσαλονίκης και Νοτίου Τομέα Αθηνών;

Ο ερωτών Βουλευτής

Παναγιώτης Δουδωνής